

رازهای موفقیت در
معاصحه دکتری

مؤلف:
داود مؤمنی

سرشناسه : مؤمنی، داود، ۱۳۵۹.
 عنوان و نام پدیدآور : رازهای موفقیت در مصاحبه دکتری / مؤلف: داود مؤمنی.
 مشخصات نشر : تهران : کتابخانه فرهنگ، ۱۳۹۷.
 مشخصات ظاهری : ۳۱۲ ص. جدول.
 شابک : 978-964-155-531-5
 وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا
 یادداشت : کتابنامه.
 موضوع : مطالعه و فراگیری -- برنامه‌ریزی Study skills-- Planning. موفقیت تحصیلی -- برنامه‌ریزی Academic achievement -- Planning. آزمون دوره‌های تحصیلات تکمیلی -- ایران -- راهنمای مطالعه. Graduate Record Examination -- Iran -- Study guides
 رده‌بندی کنگره : LB۱۰۴۹/م۸۲ ۱۳۹۷
 رده‌بندی دیویی : ۳۷۱/۳۰۲۸۱
 شماره شابک ملی : ۵۱۴۴۴۵۱

کتابخانه فرهنگ

شابک : ۵-۳۱-۵۵-۹۶۴-۹۷۸
 ISBN: 978-964-155-531-5

عنوان : رازهای موفقیت در مصاحبه دکتری
 مؤلف : داود مؤمنی
 ناشر : کتابخانه فرهنگ
 تیراژ : ۱۰۰۰
 چاپ اول : ۱۳۹۷
 لیتوگرافی : طاووس رایانه
 چاپ : دالاهو
 صحافی : صالحانی
 قیمت : ۳۳۰,۰۰۰ ریال

دفتر مرکزی : تهران، خیابان انقلاب، بین فروردین و اردیبهشت، ساختمان ۱۳۴۸،

طبقه چهارم، کتابخانه فرهنگ

تلفن : ۳۰ - ۶۶۴۹۸۹۲۹ - فکس : ۶۶۴۱۲۱۷۱

فروشگاه مرکزی : تهران، خیابان انقلاب، بین فروردین و اردیبهشت، ساختمان ۱۳۴۸،

طبقه اول، کتابخانه فرهنگ، تلفن : ۶۶۴۹۸۹۲۹، فکس : ۶۶۴۱۲۱۷۱

«این اثر، مشمول قانون حمایت مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است، هر کس تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه مؤلف (ناشر) یا پخش یا عرضه کند مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.»

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱.....	مقدمه.....
۶.....	فصل اول: معرفی بخش مصاحبه دکتری.....
۱۰.....	دکتری چیست؟.....
۱۱.....	انواع دوره‌های دکتری.....
۱۱.....	معرفی دوره دکتری آموزشی-پژوهشی.....
۱۴.....	معرفی دوره دکتری پژوهش‌محور.....
۱۶.....	نحوه پذیرش در مقطع دکتری.....
۱۶.....	مراحل پذیرش این طبقه شرکت در آزمون سراسری.....
۲۳.....	سه‌میه مربیان در پذیرش دکتری سراسری.....
۲۴.....	مراحل پذیرش بدون آزمون در دانشگاه سراسری.....
۲۵.....	بورس خارج از کشور.....
۲۷.....	جایزه شهید احمدي.....
۳۰.....	پذیرش در پردیس‌های بین‌المللی دانشگاه‌ها سراسری.....
۳۰.....	مراحل پذیرش دانشگاه آزاد از طریق شرکت در آزمون.....
۳۴.....	سه‌میه مربیان در پذیرش دکتری دانشگاه آزاد.....
۳۵.....	مراحل پذیرش بدون آزمون در دانشگاه آزاد.....
۳۶.....	پذیرش واحدهای بین‌المللی و برون‌مرزی دانشگاه آزاد.....
۳۷.....	پذیرش دکتری پژوهش‌محور دانشگاه آزاد.....
۳۹.....	نکات قابل توجه در انتخاب کدرشته‌محل.....
۳۹.....	نکات مورد توجه در انتخاب رشته آزمون دکتری سراسری.....
۴۳.....	نکات مورد توجه در انتخاب رشته آزمون دکتری دانشگاه آزاد اسلامی.....
۴۵.....	نحوه امتیازدهی در مصاحبه.....
۴۶.....	عوامل امتیازآور در مصاحبه.....
۴۷.....	معرفی آزمون‌های زبان انگلیسی.....
۴۸.....	آزمون زبان وزارت علوم (MSRT).....

۵۱.....	آزمون زبان وزارت بهداشت (MHLE)
۵۲.....	آزمون زبان پیشرفته تولیمو (TOLIMO)
۵۴.....	آزمون زبان عمومی دانشگاه تهران (UTEPT)
۵۵.....	آزمون زبان دانشگاه آزاد (IAUEPT)
۵۷.....	آزمون آیلتس (IELTS)
۵۹.....	آزمون تافل (TOEFL)
۶۰.....	تقویت رزومه پژوهشی
۶۰.....	انواع مقالات
۶۸.....	جستجوی مجلات و همایش‌ها جهت ارسال مقاله
۷۲.....	ارسال مقالات به مجلات
۷۶.....	ارسال مقالات به همایش‌ها
۷۸.....	نکات مهم مقاله نویسی جهت تقویت رزومه مصاحبه دکتری
۸۰.....	فصل دوم: کسب آمادگی قبل از مصاحبه دکتری
۸۲.....	تسلط بر زبان انگلیسی
۸۳.....	سنجش زبان انگلیسی در جلسه مصاحبه
۸۹.....	مدیرک زبان
۹۱.....	شناخت اعضای تیم مصاحبه‌گر
۹۲.....	نحوه شناخت اساتید تیم مصاحبه‌گر
۹۴.....	مطالعه در زمینه علایق اعضای تیم مصاحبه‌گر
۹۵.....	برقراری ارتباط با اعضای تیم مصاحبه‌گر
۹۷.....	علایق پژوهشی در دوره دکتری
۱۰۰.....	تسلط بر پایان‌نامه
۱۰۳.....	پاسخگویی به سؤالات تخصصی
۱۰۳.....	تسلط بر آخرین نظریه‌ها و یافتن مفاهیم نوظهور
۱۰۴.....	آگاهی از جهان پیرامون
۱۰۵.....	مطالعه مقالات و طرح‌های پژوهشی انجام‌شده
۱۰۵.....	مطالعه روش تحقیق و آمار
۱۰۵.....	آمادگی برای سؤال‌های عقیدتی و مذهبی
۱۰۶.....	آمادگی برای برخی سؤال‌های محتمل

۱۰۶	معرفی داوطلب
۱۰۶	انگیزه داوطلب از ادامه تحصیل، اهداف علمی و شغلی آینده
۱۰۷	علت انتخاب شدن شما توسط اساتید
۱۰۷	منبع درآمد و شغل
۱۰۹	تأهل
۱۱۰	سن
۱۱۰	محل سکونت
۱۱۱	تفریحات و وقت بودن
۱۱۲	دانش تعیین اولویت‌ها
۱۱۳	علت تغییر در ارزش
۱۱۳	دلایل انتخاب علاقه پژوهشی
۱۱۴	سؤالات غیرمعمول
۱۱۴	تکمیل پایان‌نامه دانشجویی
۱۱۵	علت همکاری با یک استاد خاص در مقاطع گذشته
۱۱۶	آماده‌سازی مدارک
۱۱۶	نحوه تحویل مدارک
۱۱۷	نکات قابل توجه در آماده‌سازی مدارک
۱۱۹	مدارک مورد نیاز
۱۲۵	آمادگی عاطفی
۱۲۵	رویارویی برای شرایط تحقیرآمیز و یا بسیار مطلوب در مصاحبه
۱۲۷	تمرین قرار گرفتن در شرایط مصاحبه
۱۲۷	نشستن میان داوطلبان در اتاق انتظار مصاحبه
۱۲۹	آمادگی جسمی
۱۳۰	تنظیم دقیق برنامه زمانی
۱۳۲	فصل سوم: نکات مورد توجه در مصاحبه دکتری و پس از آن
۱۳۴	نحوه فراخوانده‌شدن به اتاق مصاحبه
۱۳۵	وضعیت ظاهری
۱۳۷	کاربرد مؤثر مهارت‌های میان‌فردی

فصل چهارم: باورهای نادرست درباره مصاحبه دکتری.....	۱۴۳
فصل پنجم: سؤالات متداول درباره مصاحبه دکتری.....	۱۵۰
فصل ششم: تجربیات داوطلبان در مصاحبه‌های دکتری ۹۵.....	۱۵۶
گروه علوم انسانی.....	۱۵۷
علوم جغرافیایی.....	۱۵۷
علوم اقتصادی.....	۱۵۷
علوم اجتماعی و مددکاری.....	۱۵۸
حقوق.....	۱۶۸
علوم سیاسی.....	۱۷۰
مدیریت.....	۱۷۱
حسابداری.....	۱۷۳
فلسفه.....	۱۷۷
علوم تربیتی.....	۱۷۷
مشاوره.....	۱۷۸
الهیات.....	۱۷۹
روان‌شناسی.....	۱۷۹
تربیت بدنی.....	۱۸۲
زبان و ادبیات فارسی.....	۱۸۲
گروه علوم پایه.....	۱۸۹
علوم زمین.....	۱۸۹
شیمی.....	۱۸۹
علوم گیاهی.....	۱۹۳
علوم جانوری.....	۱۹۵
علوم سلولی و مولکولی.....	۱۹۵
ریاضی.....	۱۹۶
آمار.....	۱۹۸
فیزیک.....	۱۹۸
گروه فنی و مهندسی.....	۲۰۱
مهندسی برق.....	۲۰۱

۲۰۴	مهندسی عمران
۲۰۵	مهندسی مکانیک
۲۰۶	مهندسی هوافضا
۲۰۷	مهندسی معدن
۲۰۷	مهندسی صنایع
۲۰۷	مهندسی شیمی
۲۰۹	مهندسی کامپیوتر
۲۱۰	مهندسی مواد و متالورژی
۲۱۱	گروه کشاورزی و منابع طبیعی
۲۱۱	زراعت و اصلاح نباتات
۲۱۱	علوم باغبانی
۲۱۳	آگروتکنولوژی (زراعت)
۲۱۳	بیوتکنولوژی کشاورزی
۲۱۴	گروه هنر
۲۱۴	پژوهش هنر
۲۱۶	گروه زبان
۲۱۶	زبان انگلیسی
۲۲۰	فصل هفتم: تجربیات داوطلبان در مصاحبه‌های ۹۶ تری
۲۲۱	گروه علوم انسانی
۲۲۱	زبان و ادبیات فارسی
۲۳۱	جغرافیای سیاسی
۲۳۱	جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری
۲۳۱	زبان و ادبیات عرب
۲۳۳	علوم اقتصادی
۲۳۵	تاریخ ایران دوره اسلام
۲۳۵	تاریخ ایران قبل از اسلام
۲۳۵	علوم اجتماعی
۲۳۹	جمعیت‌شناسی

۲۴۰	الهیات - کلام
۲۴۰	فلسفه
۲۴۲	فلسفه تعلیم و تربیت
۲۴۳	آموزش عالی
۲۴۳	مشاوره
۲۴۴	روان‌شناسی
۲۴۴	علم اطلاعات و دانش‌شناسی
۲۴۵	حقوق عمومی
۲۴۵	حقوق جزا و جرم‌شناسی
۲۴۹	حقوق خصوصی
۲۴۹	حقوق نفت و گاز
۲۵۰	علوم سیاسی
۲۵۱	مدیریت بازرگانی
۲۵۱	حسابداری
۲۵۳	گروه علوم پایه
۲۵۳	شیمی فیزیک
۲۵۳	شیمی آلی
۲۵۳	شیمی تجزیه
۲۵۵	زیست‌شناسی - فیزیولوژی گیاهی
۲۵۶	زیست‌شناسی - سلولی و تکوینی گیاهی
۲۵۷	ریاضی محض
۲۵۸	فیزیک
۲۶۱	علوم و فناوری نانو - نانوشیمی
۲۶۱	علوم شناختی
۲۶۲	گروه فنی مهندسی
۲۶۲	مهندسی برق
۲۶۴	مهندسی مکانیک
۲۶۴	مهندسی پزشکی
۲۶۴	مهندسی کامپیوتر

۲۶۵.....	مهندسی شیمی
۲۶۸.....	گروه کشاورزی و منابع طبیعی
۲۶۸.....	علوم و مهندسی باغبانی
۲۶۸.....	علوم دامی
۲۶۸.....	زراعت
۲۶۹.....	بوم‌شناسی زراعی (اگرواکولوژی)
۲۷۰.....	تکثیر و پرورش آبزیان
۲۷۱.....	سخن آخر
۲۷۲.....	ضمیمه
۲۷۳.....	ضمیمه ۱- درباره زو
۲۷۶.....	ضمیمه ۲- نمونه توصیه‌نامه اساتید
۲۷۹.....	ضمیمه ۳- نمونه پاسخ به برخی سؤالات انگلیسی مطرح در مصاحبه
۲۸۳.....	ضمیمه ۴- جدول مصوب زمان سنجش جهت محاسبه امتیازهای پژوهشی، آموزشی و مصاحبه داوطلبان آزمون نیا ۹۴
۲۸۶.....	ضمیمه ۵- جدول مصوب سازمان سنجش جهت محاسبه امتیازهای پژوهشی، آموزشی و مصاحبه داوطلبان آزمون دکتری ۹۵
۲۸۸.....	ضمیمه ۶- نحوه بررسی سوابق علمی و مصاحبه آزمون دکتری بر اساس شیوه‌نامه اجرایی آزمون دکتری ۹۶
۲۹۳.....	ضمیمه ۷- نحوه ارزیابی سوابق آموزشی و پژوهشی در مصاحبه‌های دکتری دانشگاه آزاد اسلامی
۲۹۴.....	ضمیمه ۸- دستورالعمل دانشگاه تهران در خصوص نحوه پذیرش دانشجوی دکتری تخصصی در سال ۹۶
۲۹۸.....	ضمیمه ۹- آیین‌نامه پذیرش دکتری بدون آزمون
۳۰۳.....	منابعی جهت مطالعه بیشتر

مقدمه

بی‌شک یک رکن اصلی توان رقابتی دانشگاه‌ها و کشورها در عرصه پژوهش، دانشجویان مقطع دکتری و کارشناسی ارشد هستند؛ از این رو در بیشتر کشورها، از داوطلبان ورود به مقطع دکتری و در پاره‌ای اوقات از داوطلبان مقطع کارشناسی ارشد، مصاحبه به عمل می‌آید تا از دارا بودن صلاحیت‌های موردنظر در همه ابعاد، اطمینان حاصل شود. در کشور ما نیز، دانشگاه‌ها جهت شناسایی افراد واجد صلاحیت برای ورود به مقطع دکتری با آنان مصاحبه انجام می‌دهند.

طبیعی است که وقتی فرایند مصاحبه به خودی خود، مشکلی ایجاد نمی‌کند. به هر حال، لازم است افرادی وارد این مقطع شوند که بتوانند به بهترین نحو ممکن، از عهده مسئولیت‌های محوله چه در دور دانشجویی و چه پس از آن برآیند. مسأله از جایی آغاز می‌شود که تعداد افراد متقاضی ورود به این دوره بسیار زیاد و ظرفیت پذیرش دانشگاه‌ها محدود است. با افزایش متقاضی، طبیعتاً تعداد افراد دارای صلاحیت ورود به این مقطع نیز افزایش می‌یابد. در این حالت، دیگر مسأله این نیست که چه کسی دارای صلاحیت و چه کسی فاقد آن است؛ بلکه موضوع اصلی این است که چه کسی صلاحیت بیشتری نسبت به دیگران دارد. بنابراین با توجه به حجم متقاضیان و ظرفیت محدود دانشگاه‌ها، آمادگی برای حضور در مصاحبه دکتری، اهمیت خاصی پیدا می‌کند. چه بسا افرادی که شایستگی حضور در این مقطع را دارند، ولی به دلیل عدم آشنایی با فرایند مصاحبه، قادر نیستند توانایی و شایستگی‌های خود را به بهترین شکل، نشان دهند.

بر این اساس، نوشتار حاضر، قصد دارد با توجه به تجربیات به‌دست‌آمده، موقعیت‌های احتمالی موجود در فرایند مصاحبه را به تصویر بکشد و از این طریق،

رازهای موفقیت در مصاحبه دکتری

موجبات آمادگی هر چه بیشتر داوطلبان را برای شرکت موفقیت‌آمیز در مصاحبه فراهم سازد. نگارنده برای به تصویر کشیدن فرایند مصاحبه دکتری، به منبع ذی‌قیمتی مراجعه نموده که همان تجربیات مصاحبه‌شوندگان است. مطالب موجود در اثر حاضر، از تحلیل محتوای هزاران تجربه ثبت‌شده مصاحبه‌شوندگان دانشگاه‌های دولتی و آزاد در سایت‌های مختلف، تجربیات فراوان نگارنده در مشاوره به داوطلبان دکتری و کارگاه‌های متعدد آمادگی برای مصاحبه حاصل شده است. بنابراین به دلیل حجم بالای تجارب و تکرار بسیار زیاد آن‌ها، موقعیت‌های استخراج‌شده، از بلیت شتماد بالایی دارند. تلاش بر این است تا همه موقعیت‌های احتمالی که داوطلبان در ریان مصاحبه با آن‌ها روبرو می‌شوند توصیف و برای داشتن بهترین عملکرد، رادکارها، سلی ارائه شود. اما قبل از مطالعه این اثر، توجه به برخی نکات، ضروری می‌نماید.

فرایند مصاحبه دکتری و وقایعی که ممکن است در اتاق مصاحبه رخ دهد در همه دانشگاه‌های سراسری، آزاد، پیام نور، غیرانتفاعی و پردیس تقریباً مشابه است. در این نوشتار نیز، تلاش شده است مطالب به گونه‌ای آورده شود که داوطلبان مصاحبه دکتری همه دانشگاه‌ها بتوانند از آن‌ها استفاده نمایند.

از نظر نگارنده، اصل صداقت، بنیادی‌ترین اصل در موفقیت در مصاحبه دکتری است. بنابراین نوشتار حاضر، در هیچ بخشی به داوطلبان توصیه نمی‌کند که در پاسخ به یک سؤال مشخص، چه بگویند؛ چون در این صورت، آن‌چه داوطلبان بر زبان جاری می‌سازند، کلمات و طرز فکر نگارنده است، نه کلمات و طرز فکر خودشان و این امر، اصل صداقت را زیر سؤال می‌برد. در نتیجه، تنها سعی بر این

است که موقعیت‌های محتمل فرایند مصاحبه به تصویر کشیده شود و راهکارهایی جهت آمادگی مناسب برای این موقعیت‌ها فراهم شود.

موقعیت‌هایی که در این نوشتار توصیف شده، تمامی موقعیت‌هایی هستند که با توجه به تجارب به‌دست‌آمده، امکان دارد در روز مصاحبه رخ دهند؛ اما دقت شود که به‌ندرت همه این موقعیت‌ها برای یک داوطلب رخ می‌دهد. به این معنی که معمولاً هر داوطلبی، در معرض برخی از آن‌ها قرار می‌گیرد. در برخی موارد نادر، فرایند مصاحبه فرد بیش از یکی دو دقیقه به طول نیانجامیده و هیچ‌یک از این وقایع اتفاق نیانداه است. بنابراین، ذکر همه موقعیت‌ها و احتمالات، به دلیل ایجاد یک دید جامع از فرایند مصاحبه در مخاطبان است و داوطلبان به هیچ‌وجه نگران این نباشند که در مدت زمان کمی که در اختیار دارند، چگونه برای همه این وقایع آماده شوند. داوطلب، با دانستن این که آنچه چیزی روبرو خواهد شد حتی اگر عملی هم برای آمادگی کامل در رابطه با آن انجام نداده باشد- عکس‌العمل بهتری از خود نشان خواهد داد. بنابراین اگر یک روز هر یک از مصاحبه باقی مانده است، مطالعه این نوشتار خالی از لطف نخواهد بود.

این اثر از هفت فصل تشکیل شده است:

فصل اول به معرفی کلیات دکتری، بخش مصاحبه و عوامل تأثیرگذار در نمره داوطلبان اختصاص یافته و در آن راهنمایی‌های کلی در خصوص نگارش مقالات و کسب نمره زبان ارائه گردیده است.

فصل دوم مربوط به اقداماتی است که قبل از مصاحبه لازم است فرد داوطلب انجام دهد تا بهترین عملکرد را در زمان مصاحبه از خود نشان دهد.

رازهای موفقیت در مصاحبه دکتری

در فصل سوم نکاتی ذکر شده که لازم است فرد داوطلب جهت ایجاد تصویری مناسب از خود، در زمان مصاحبه به آن‌ها توجه نماید و همچنین چند اقدام اساسی گوشزد شده که نیاز است داوطلبان بعد از مصاحبه مدنظر داشته باشند تا مطمئن شوند تأثیر سوء بر نتیجه مصاحبه خود نمی‌گذارند.

در فصل چهارم باورهای غلطی ذکر شده است که از فرایند مصاحبه، در ذهن داوطلبان دکتری شکل گرفته‌اند و مرتباً در بین افراد مطرح می‌شوند و موجبات نگرانی دامنه‌بان را فراهم کرده‌اند.

فصل پنجم مربوط به پاسخ به سؤالات متداول درباره مصاحبه دکتری است که داوطلبان، قبل و بعد از انجام مصاحبه با آن روبرو هستند.

فصل ششم به ارائه تجربیات داوطلبانی پرداخته است که در مصاحبه دکتری سال ۹۵ رشته‌های مختلف حاضر شده‌اند.

در فصل هفتم نیز تجربیات مصاحبه‌ای داوطلبان آزمون دکتری سال ۱۳۹۶ گروه‌های مختلف آزمایشی تشریح شده است.

در بخش ضمایم کتاب، اطلاعات مفیدی جهت استفاده داوطلبان آزمون دکتری ارائه شده است. نحوه نمره‌دهی پیشنهادی سازمان سنجش در مصاحبه‌های دکتری، ترکیب امتیازبندی نمرات دانشگاه تهران و نمونه توصیه‌نامه اساتید، از جمله این اطلاعات است.

امید آن می‌رود که اثر حاضر، به عنوان اولین اثر رسمی در بحث مصاحبه دکتری، بتواند چراغی در پیش پای داوطلبان، در اتاق تاریک مصاحبه دکتری روشن نماید. از خوانندگان عزیز این اثر خواستاریم نظرات گران‌قدر خود را در مورد این

کتاب با ارسال نامه الکترونیک به نشانی phdtest@yahoo.com با ما در میان بگذارند.

در پایان، از مدیران محترم سایت پی‌اچ‌دی تست و کلیه عزیزانی که با عشق و علاقه، همکاری خود را به من هدیه دادند و در تألیف این اثر، نقش برجسته و شایان توجهی دارند قدردانی می‌نمایم.

سپاس فراوان خود را تقدیم می‌کنم به آقایان و خانم‌ها محمدی فارسانی، راه‌گان، بیدری، بشیری، بهاری‌فر، رضایی، مقصود، ناصری، ترکاشوند، اسدزاده، تیموری، یوسنی و همکارانی که در این راه یاورم بودند.

در پناه حق

داود مؤمنی